

The Zionist regime's strategic ties to the Republic of Cyprus and its risks to the resistance axis Amirreza Moghavemi¹ | Abolfazl safari²**Abstract**

Israel's need for strategic deepening by using the geopolitical advantages of Cyprus and the need of the Republic of Cyprus to balance against its rivals, have made the relationship between the two to be elevated to the level of strategic partnership. Based on this, the present article, by applying the theory of the balance of power of Kent Waltz and with a descriptive-explanatory method, tries to answer the main question, what are the risks of the strategic relations of the Zionist regime with the Republic of Cyprus, especially in light of the role of Cyprus in the Gaza war, for the resistance axis? The findings of the research show that the strategic relations between the Zionist regime and the Republic of Cyprus lead to an increase in the resilience and flexibility of the Zionist regime, as well as disrupting the process of Iran's presence in the region. These conditions have practically shown themselves during the Gaza war; So that during the Gaza war, Cyprus, in addition to supporting operations against the axis of resistance, providing war logistics and information needed from the axis of resistance, de-governance of the resistance in Gaza, creating a defense ring to protect the Zionist regime and creating a bridgehead for entering of manpower to occupied Palestine, has provided the conditions for the attack of the American-British coalition on Ansarullah in Yemen and the confrontation of the Zionist regime with the operation of the Islamic Republic of Iran's True Promise.

Keywords: The Zionist regime; Republic of Cyprus; Axis of Resistance; Gaza War; Islamic Republic of Iran

1. Researcher and PhD student in Regional Studies, Department of Political Science, Faculty of International Relations, Imam Hossein Comprehensive University, Tehran, Iran. E-mail: amirmg@ihu.ac.ir
2. PhD student in Regional Studies, Department of Regional Studies, Faculty of Law and Political Science, University of Tehran, Tehran, Iran. E-mail: safari.abolfazl@ut.ac.ir

مقاله پژوهشی

تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۰۵/۰۴
تاریخ بازنگری: ۱۴۰۳/۱۰/۱۶
تاریخ پذیرش: ۱۴۰۴/۰۲/۰۱
تاریخ انتشار: ۱۴۰۴/۰۲/۳۱

شاپا چاپی: ۱۸۵۷-۲۵۳۸
الکترونیکی: ۵۲۵۰-۳۶۴۵

مخاطرات روابط راهبردی رژیم صهیونیستی با جمهوری قبرس برای محور مقاومت (مطالعه موردی نقش جمهوری قبرس در جنگ غزه)

امیررضا مقومی^۱ | ابوالفضل صفری^۲

چکیده

رژیم صهیونیستی و جمهوری قبرس با توجه به نیازمندی‌های متقابل که ناشی از تنگناهای ژئوپلیتیکی طرفین می‌باشد، روابط عمیقی با یکدیگر برقرار کرده‌اند که این روابط در برخی حوزه‌ها به سطح مشارکت استراتژیک رسیده است. با توجه به معادله‌ای که بر مناسبات رژیم صهیونیستی با محور مقاومت به رهبری جمهوری اسلامی ایران حاکم است که آن را می‌توان در قالب بازی با حاصل جمع جبری صفر در نظر گرفت، مقاله حاضر با به‌کارگیری نظریه موازنه قدرت کنت والتز و با روش توصیفی-تبیینی، درصدد پاسخ به این پرسش اصلی است که مخاطرات روابط راهبردی رژیم صهیونیستی با جمهوری قبرس به‌ویژه در پرتو نقش قبرس در جنگ غزه، برای محور مقاومت چیست؟ یافته‌های پژوهش نشان می‌دهد که روابط راهبردی رژیم صهیونیستی با جمهوری قبرس، منجر به افزایش تاب‌آوری و انعطاف‌پذیری رژیم صهیونیستی و همچنین اخلال در روند حضور منطقه‌ای ایران می‌شود. این شرایط در جریان جنگ غزه به‌طور عملی خود را نشان داده است؛ به‌طوری‌که قبرس در جریان جنگ غزه، علاوه بر پشتیبانی از عملیات علیه محور مقاومت، تأمین لجستیک جنگی و اطلاعات مورد نیاز از محور مقاومت، حاکمیت‌زدایی از مقاومت در غزه، ایجاد حلقه دفاعی برای محافظت از رژیم صهیونیستی و ایجاد سرپل برای ورود و خروج نیروی انسانی به فلسطین اشغالی، شرایط را برای حمله ائتلاف آمریکایی-بریتانیایی به انصارالله یمن و مقابله رژیم صهیونیستی با عملیات وعده صادق جمهوری اسلامی ایران فراهم کرده است.

کلیدواژه‌ها: رژیم صهیونیستی، جمهوری قبرس، محور مقاومت، جنگ غزه، جمهوری اسلامی ایران

۱. پژوهشگر و دانشجوی دکتری مطالعات منطقه‌ای، گروه علوم سیاسی، دانشکده روابط بین‌الملل، دانشگاه جامع امام حسین (ع)، تهران، ایران
amirmg@ihu.ac.ir

۲. دانشجوی دکتری مطالعات منطقه‌ای، گروه مطالعات منطقه‌ای، دانشکده حقوق و علوم سیاسی، دانشگاه تهران، تهران، ایران
safari.abolfazl@ut.ac.ir

مقدمه

قبرس یکی از نقاط استراتژیک در مجاورت جغرافیایی کشورهای حاضر در غرب آسیا به‌ویژه زیرمنطقه شامات است. این کشور که در مدیترانه شرقی و در همسایگی یونان، ترکیه، سوریه، لبنان، فلسطین اشغالی و مصر قرار گرفته است، به دلیل مزایای ژئوپلیتیکی‌اش همواره محل نزاع قدرت‌های منطقه‌ای و فرامنطقه‌ای برای کنترل مسیرهای تجارت و حمل‌ونقل از آسیا به اروپا و آفریقا از یک‌سو و از سوی دیگر افزایش ظرفیت اثرگذاری این قدرت‌ها بر روند تحولات مناطق مجاور بوده است. به تعبیر دیگر، موقعیت جغرافیایی استراتژیک قبرس، مجاورت جغرافیایی با مسیر دریایی تنگه مالاکا- کانال سوئز، وابستگی متقابل عمیق و گسترده به محیط امنیتی همسایگان، برخورداری از منابع گاز طبیعی، موقعیت جغرافیایی مناسب برای عملیات‌های اطلاعاتی- نظامی در مناطق پیرامونی به‌ویژه در منطقه شامات، وجود قلمروی نظامی- اطلاعاتی انگلیس در آن، نقطه کانونی برای اتصال مسیرهایی انرژی و ارتباطاتی، عضویت در اتحادیه اروپا و برخورداری از ظرفیت خدمات دریایی توانمند، به این کشور موقعیت ژئوپلیتیکی ویژه‌ای داده است. طی یک قرن اخیر، استعمار انگلیس با اشغال جزیره قبرس و بعدها با قانونی کردن این اشغال‌گری و انضمام بخشی از خاک قبرس به قلمروی سرزمینی خود، این جزیره را به پایگاه اطلاعاتی- عملیاتی غرب علیه مناطق غرب آسیا، شمال آفریقا، بالکان، دریای سیاه، قفقاز و آسیای مرکزی تبدیل نموده است. بهره‌گیری اطلاعاتی و نظامی انگلیس و آمریکا از جزیره قبرس نیز مورد توجه رژیم صهیونیستی قرار گرفته و این رژیم تلاش نموده است تا از ژئوپلیتیک جزیره قبرس از یک‌سو و از سوی دیگر از حضور نظامی- اطلاعاتی انگلیس و آمریکا در این جزیره برای افزایش انعطاف‌پذیری و تاب‌آوری خود در وهله نخست و سپس برای ایجاد نظم منطقه‌ای و مقابله با جمهوری اسلامی ایران استفاده نماید. در این میان، جنگ غزه را می‌توان مصداقی در مقیاس کوچک از استفاده رژیم صهیونیستی از جمهوری قبرس به‌عنوان عمق استراتژیک‌اش دانست. قبرس که پیش‌تر در عملیات نظامی غرب در دوران جنگ سرد، جنگ اول خلیج فارس، اشغال افغانستان و عراق، جنگ لیبی، بحران سوریه و عملیات‌های اطلاعاتی مانند جاسوسی انگلیس و آمریکا از دولت سابق سوریه، نیروهای مقاومت و تحرکات آن‌ها (به‌ویژه حزب الله لبنان) و حضور

نیروهای مستشاری جمهوری اسلامی ایران در منطقه، نقش قابل توجهی ایفاء نموده بود، در جریان جنگ غزه نیز در ابعاد گوناگون خدمات راهبردی به رژیم صهیونیستی ارائه داده است. ازاین‌رو مقاله حاضر در پی واکاوی مخاطرات روابط راهبردی رژیم صهیونیستی با جمهوری قبرس برای محور مقاومت، با تأکید بر نقش فعال این کشور در جنگ جاری رژیم صهیونیستی علیه غزه است. سازماندهی مقاله به این شکل است که پس از بررسی پیشینه و روش پژوهش، چارچوب نظری موازنه قوا به عنوان نظریه‌ای که قابلیت تبیین روابط رژیم صهیونیستی و قبرس را دارد، مورد بررسی قرار گرفته است. سپس مخاطرات روابط راهبردی رژیم صهیونیستی و جمهوری قبرس برای محور مقاومت بررسی گردیده تا از این طریق به طور موردی به نقش جمهوری قبرس در جریان جنگ غزه علیه محور مقاومت پرداخته شود و در قالب مصداق‌های عینی ارائه گردد.

ادبیات نظری

نظریه موازنه قدرت کنت والتز، فرض را بر این قرار می‌دهد که کشورها بیشتر تمایل دارند رفتارهای مبتنی بر موازنه را اتخاذ نمایند تا استراتژی‌های دنباله‌روی را و ازاین‌رو موازنه‌گرایی در برابر دشمنان و رقبا، در واقع جنبه منحصربه‌فرد نظام آنارشیک بین‌المللی است (Bagherinejad & Ghasemi, 2022: 49). به اعتقاد والتز، سیاست موازنه قدرت در زمانی که دو پیش‌شرط اصلی، یعنی نظام بین‌الملل آنارشیک باشد و بازیگران این نظام نیز به دنبال بقا باشند، حکم‌فرما خواهد بود (waltz, 1979: 121). به عبارت دیگر، کنت والتز معتقد است کشورها در وضعیت طبیعی هابزی در جریان رقابت برای بقا تحت فشارهای فوق‌العاده‌ای قرار دارند که منجر به شکل‌گیری انواع رفتارها میان بازیگران می‌شود (Madannezhad, 2018: 157). بنابراین، درحالی که کشورها در پی افزایش قدرتشان هستند، مهم‌ترین هدفشان جلوگیری از افزایش قدرت سایر کشورها و برهم خوردن موازنه قدرت به ضررشان است. لذا اولین دغدغه کشورها افزایش قدرت نیست، بلکه حفظ جایگاه‌شان در نظام بین‌الملل است (waltz, 1979: 126). به نظر والتز، کشورها به صورت آگاهانه و ناآگاهانه برای بقا و امنیت خویش در جهت نگهداشت یا برقراری توازن در نظام بین‌الملل تلاش می‌کنند و ازاین جهت در صورت نبود توازن میان دولت‌ها، با توجه به توانایی کشورها در زمینه داخلی و با تشکیل سیستم‌های گوناگون منطقه‌ای و فرامنطقه‌ای در بعد

خارجی نظام بین‌الملل، اقدام به برقراری توازن می‌کنند. به سخن دیگر، به اعتقاد والتز، کشورها زمانی که احساس تهدید کنند، از طریق موازنه‌سازی درون‌گرا (تقویت و افزایش توانایی‌ها) یا برون‌گرا (برقراری ائتلاف و اتحادها) به موازنه برمی‌خیزند. در واقع والتز محور اصلی تحلیل‌های خود را بر این مقوله مهم و اساسی استوار ساخته که برای حفظ و تأمین امنیت ملی می‌بایست در برابر کشورها یا واحدهایی که اقدام به افزایش و تقویت بنیه نظامی و دفاعی خود می‌کنند، دست به ایجاد اتحاد و توازن زد.

در این میان، رژیم صهیونیستی و جمهوری قبرس به واسطه ادراک تهدیدهای مشابه و بهره‌گیری از مزایای یکدیگر، اقدام به برقراری روابط راهبردی با یکدیگر کرده‌اند. قبرس جنوبی که ترکیه را مهم‌ترین دشمن خود قلمداد می‌کند، سعی کرده است با برقراری روابط پایدار با رژیم صهیونیستی که از سال ۲۰۱۰ روابط نامطلوبی با ترکیه داشته است، موقعیت خود را بهبود بخشد. از سوی دیگر، رژیم صهیونیستی که به واسطه ماهیت مصنوعی و تحمیلی‌اش با معضلات عدیده‌ای روبه‌رو است، قبرس جنوبی را کشوری حیاتی برای بسط عمق استراتژیکی‌اش می‌بیند که با همکاری با آن می‌تواند موازنه قوا را در منطقه مدیترانه شرقی برقرار نماید و از طریق بهره‌گیری از مزایای ژئوپلیتیکی قبرس، بر معضلات و مشکلات متعددش فائق آید و بقاء خود را تضمین نماید.

پیشینه پژوهش

جدول ۱. پیشینه پژوهش

ردیف	نویسنده / نویسندگان (سال پژوهش)	عنوان پژوهش	مهم‌ترین یافته‌ها و نتایج مرتبط با پژوهش
۱	خیرالدین الجابری / ۲۰۲۴	پایگاه نظامی به اندازه یک جزیره؛ قبرس چه نقشی در حمایت از «اسرائیل» و تأمین منافع غرب در منطقه دارد؟	این گزارش به روابط راهبردی قبرس با رژیم صهیونیستی و همچنین جایگاه نیکوزیا برای غرب و اسرائیل می‌پردازد. نویسنده به طور کلی، موقعیت استراتژیک در قلب مدیترانه، پایگاه عملیات غربی و بستری برای پشتیبانی نظامی و لجستیکی را از مولفه‌های اساسی اهمیت قبرس برای غرب می‌داند. همچنین در این گزارش نقش قبرس در حمایت از اسرائیل، در قالب پنج مولفه «پایگاهی برای راه

جدول ۱. پیشینه پژوهش

ردیف	نویسنده/ نویسندگان (سال پژوهش)	عنوان پژوهش	مهم‌ترین یافته‌ها و نتایج مرتبط با پژوهش
			اندازی عملیات نظامی؛ «جاسوسی و نظارت بر تحرکات نظامی؛ «پشتیبانی از عملیات نظامی؛ «پشتیبانی لجستیکی» و «آموزش و مانورهای نظامی» در نظر گرفته شده است.
۲	اران لرمین / ۲۰۲۴	با تشدید تنش‌ها در لبنان، اتحاد اسرائیل هلنیستی [قبرس و یونان] بیش از پیش اهمیت یافته است	اران لرمین از کارشناسان برجسته اندیشکده «موسسه اورشلیم برای استراتژی و امنیت»، در این گزارش به اهمیت روابط رژیم صهیونیستی با قبرس و یونان می‌پردازد و نقش قبرس در تعمیق عمق استراتژیک رژیم صهیونیستی و تامین امنیت این رژیم را مورد تحلیل و بررسی قرار می‌دهد. به اعتقاد نویسنده، تهدیدهای پس از هفت اکتبر، اهمیت خطوط ارتباطی دریایی اسرائیل به عنوان یک مرز استراتژیک و همکاری این رژیم با کشورهای کلیدی شرق مدیترانه، بویژه قبرس که با آنها تصورات مشترکی از تهدید دارند را افزایش داده است. در بخشی از این گزارش نویسنده اشاره می‌کند که قبرس در سال‌های اخیر از راه‌های دیگر، از جمله در جنگ کنونی غزه و لبنان، کمک قابل توجهی به امنیت ملی اسرائیل کرده است، به گونه‌ای که مستقیماً بر توانایی اسرائیل برای مقابله با حزب‌الله تأثیر گذاشته است.
۳	مایکل هراری / ۲۰۲۴	اتصال دهنده بزرگ دریا: چشم انداز کابل برقی که یونان، قبرس و اسرائیل را به هم متصل می‌کند	نویسنده در این گزارش به اهمیت امنیت انرژی و بویژه در کشورهایی که با انزوای سیاسی و انرژی روبه‌رو هستند، می‌پردازد و از این دریچه وارد همکاری بین رژیم صهیونیستی، قبرس و یونان می‌شود. به اعتقاد نویسنده جنگ اخیر غزه، نیاز اسرائیل به راه حلی برای حل آسیب‌پذیری یا کمبود برق در مواقع بحران را تشدید کرده است و از این

جدول ۱. پیشینه پژوهش

ردیف	نویسنده/ نویسندگان (سال پژوهش)	عنوان پژوهش	مهم‌ترین یافته‌ها و نتایج مرتبط با پژوهش
			رو رژیم صهیونیستی باید روابط عمیق‌تری با کشورهای قبرس و یونان برقرار نماید و کابل برقی که این سه را به هم متصل می‌کند، را نهایی سازد.
۴	گابریل هاریتوس/ ۲۰۲۳	کتاب «اسرائیل و مسئله قبرس؛ سیاست خارجی، دیپلماسی و روابط بین‌الملل»	نویسنده در این کتاب، با بررسی سیاست خارجی رژیم صهیونیستی در قبال قبرس بین سال‌های ۱۹۴۶ و اعلام استقلال قبرس در اوت ۱۹۶۰ به بررسی عوامل بین‌المللی و منطقه‌ای می‌پردازد که رویکرد این رژیم به روابط دیپلماتیک با جمهوری مستقل قبرس را شکل داده است. رویکرد این کتاب، تاریخی بوده و صرفاً به بررسی دیدگاه اسرائیل نسبت به استقلال قبرس و سیاست خارجی آن در قیاس قبرس در فاصله پایان جنگ جهانی دوم تا استقلال قبرس را شرح می‌دهد
۵	موسسه تحقیقاتی صلح اسلو/ ۲۰۲۲	مقاله «دوستی استراتژیک: برداشت اسرائیل از روابط اسرائیل و قبرس»	این گزارش معتقد است که روابط قبرس با رژیم صهیونیستی از دهه گذشته و به‌ویژه با آغاز خیزش‌های عربی سال ۲۰۱۱ به‌طور فزاینده‌ای افزایش یافت که پیشران این روابط، کشف ذخایر گازی در مدیترانه شرقی و تیره شدن روابط اسرائیل و ترکیه با یکدیگر بوده است که همین سبب شده که رژیم صهیونیستی روابطش با قبرس را افزایش دهد. گزارش نتیجه می‌گیرد که نخبگان رژیم صهیونیستی، قبرس به‌عنوان شریک مهم در بخش انرژی، پل مهم در ارتباط با اروپا و متحد نظامی بالقوه قلمداد می‌کنند.
۶	آندرس استرگیو/ ۲۰۱۶	روابط ترکیه، قبرس، اسرائیل و مناقشه قبرس	نویسنده در این مقاله به بررسی تأثیرگذاری مناقشه قبرس بر روابط سه‌جانبه ترکیه-رژیم صهیونیستی و جمهوری قبرس می‌پردازد. نویسنده در این مقاله بر

جدول ۱. پیشینه پژوهش

ردیف	نویسنده/ نویسندگان (سال پژوهش)	عنوان پژوهش	مهم‌ترین یافته‌ها و نتایج مرتبط با پژوهش
			این باور است که کشف ذخایر گاز طبیعی و نفت در رژیم صهیونیستی و مناطق انحصاری اقتصادی مجاور قبرس، پایه‌های همکاری گسترده بین تل‌آویو و نیکوزیا را در زمینه‌های اقتصادی، انرژی و دفاعی ایجاد کرد، اما چالش‌های بزرگی را نیز به واسطه مخالفت ترکیه برانگیخت. عمده نگاه این مقاله نیز به حوزه انرژی است و روابط قبرس و رژیم صهیونیستی را از این جنبه مورد مطالعه قرار داده است.
۷	مورات آگدمیر/ ۲۰۱۶	روابط بین اسرائیل و دولت قبرس جنوبی: همسویی جدید در شرق مدیترانه؟	نویسنده در این مقاله بر این باور است که از زمان کشف منابع انرژی و اذهم‌پاشیدگی روابط ترکیه و رژیم صهیونیستی، تغییرات مهمی در شرق مدیترانه شکل گرفته است. اختلاف فزاینده در منافع بین ترکیه و اسرائیل انگیزه ژئوپلیتیکی را برای توسعه نزدیکی بین اسرائیل و قبرس جنوبی فراهم کرد. نویسنده نتیجه می‌گیرد که دیدگاه مشترک قبرس با رژیم صهیونیستی در حوزه انرژی، بی‌ثباتی منطقه‌ای منجر به همکاری‌های سیاسی، نظامی و اقتصادی بین رژیم صهیونیستی و قبرس در این دو دهه اخیر شده است.

علی‌رغم روابط فزاینده رژیم صهیونیستی با جمهوری قبرس و نقشی که این کشور در اقدامات غرب علیه محور مقاومت و کشورهای خاورمیانه داشته است، اما مقالات و کتب اندکی به این مهم پرداخته‌اند و عمده پژوهش‌های صورت گرفته در این زمینه نیز مربوط به منابع انگلیسی‌زبان است که بسیاری از آن‌ها نیز روابط قبرس با رژیم صهیونیستی را صرفاً در حوزه انرژی مورد بررسی قرار داده‌اند. بر همین اساس، نوآوری پژوهش حاضر در این است که مخاطرات روابط

دوجانبه جمهوری قبرس و رژیم صهیونیستی برای محور مقاومت را با تأکید بر نقش نیکوزیا در جریان جنگ رژیم صهیونیستی علیه غزه مورد بررسی قرار دهد.

روش‌شناسی پژوهش

روش تحقیق در پژوهش حاضر، به لحاظ نوع تحقیق، توصیفی-تبیینی است. روش توصیفی - تبیینی، به دنبال بررسی و انتقال ایده‌ها و اطلاعات پیچیده و آنالیز و سنتز اطلاعات از منابع مختلف به منظور تولید متن است. مهم‌ترین هدف روش تبیینی افزایش درک خواننده از موضوع و مسئله تحقیق می‌باشد. پژوهش‌های کیفی اغلب دارای هدف تبیینی است و محققان می‌توانند با بررسی چرایی مشاهدات موجود و یافته‌های آن، موضوع را مورد آزمون قرار دهند. روش تبیینی برای بیان و محاسبه اطلاعات توصیفی به کار می‌رود و بنابراین، در حالی که مطالعات توصیفی از چرایی انواع سؤالات پرسش می‌کنند، مطالعات تبیینی به دنبال پرسش در مورد سؤالات چرایی و چگونگی هستند. از این رو، مطالعه تبیینی برای بدست آوردن اطلاعات در مورد ارتباط میان علل و نتایج حاصل از شواهد و مطالعات صورت گرفته، انجام می‌شوند. هدف اولیه پژوهش تبیینی فهم یا درک وضعیت و مکانیزم‌های ارتباط میان متغیرهای مستقل و وابسته است. این نوع تحقیق که به آن تحقیق علمی نیز گفته می‌شود، در صدد پیدا کردن روابط علت و معلولی بین متغیرهای مختلف است. افزون بر این، تحقیق حاضر به لحاظ هدف، کاربردی-توسعه‌ای است. تحقیق توسعه‌ای، به پژوهشی گفته می‌شود که با هدف گسترش مرزهای دانش عمومی بشر صورت می‌گیرد و بنابراین هر یک از موضوعاتی که در حوزه علوم انسانی و تجربی بتواند به گسترش این علوم کمک نماید و به شرح و تبیین آن پردازد و وجوه ناشناخته آن را روشن کند در حوزه تحقیقات توسعه‌ای جای می‌گیرد. از سوی دیگر، تحقیق کاربردی، تحقیقی است که به منظور حل مشکل یا معضل خاص علمی یا اجتماعی انجام می‌گیرد و باید به صورت روشن و مشخص در جامعه مورد استفاده قرار گیرد. بر این اساس، پژوهش حاضر هم به سبب گسترش مرزهای دانش عمومی در موضوع مورد بحث و هم به سبب ارائه راهبردهایی که می‌تواند به دستگاه‌های مربوطه کاربردی باشد، از نوع تحقیقات کاربردی-توسعه‌ای است. بعلاوه تحقیق حاضر به لحاظ روش‌شناسی تحقیق بر مبنای نوع داده‌ها، کیفی است. روش تحقیق کیفی به روشی گفته می‌شود

که یافته‌های آن از طریق داده‌های آماری و یا کمی حاصل نشده است. به عبارتی دیگر، تحقیق کیفی با معانی، مفاهیم، تعریف‌ها، نمادها و توصیف ویژگی‌ها و شاخص‌ها سروکار دارد.

مخاطرات روابط قبرس و رژیم صهیونیستی برای محور مقاومت

رژیم صهیونیستی فاقد عمق استراتژیک از لحاظ سرزمینی و نظامی است و به همین جهت حمایت خارجی از رژیم برای آن همیشه حیاتی بوده است. قبرس در دهه‌های ۴۰ و ۵۰ به همین دلیل یکی از اهداف رژیم برای گسترش روابط و نفوذ بود. با گذشت زمان، نه تنها بر اهمیت این روابط افزوده شده است، بلکه اران لرمَن، نایب‌رئیس مؤسسه استراتژی و امنیت اورشلیم، برقراری روابط با قبرس را به منزله «راه تنفس حیاتی برای اسرائیل» قلمداد می‌کند که از این طریق می‌تواند در موقعیت‌های گوناگون جنگ و صلح، مزایای راهبردی برای این رژیم داشته باشد (Lerman, 2023). تردیدی نیست که با توجه به نوع معادله‌ای که بین محور مقاومت و رژیم صهیونیستی برقرار است و آن را می‌توان در قالب «بازی با حاصل جمع جبری صفر» (برد-باخت) در نظر گرفت، هر آنچه بقا و قدرت رژیم صهیونیستی را افزایش دهد، به منزله تهدیدی برای محور مقاومت خواهد بود و مخاطراتی را برای آن به وجود می‌آورد. به طور کلی مخاطرات روابط رژیم صهیونیستی و جمهوری قبرس برای جمهوری اسلامی و محور مقاومت را می‌توان در سه مؤلفه افزایش تاب‌آوری رژیم صهیونیستی، اختلال در روند حضور منطقه‌ای ایران و افزایش انعطاف‌پذیری رژیم صهیونیستی خلاصه کرد که در ادامه به هر کدام از آن‌ها پرداخته می‌شود.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

نمودار ۱. مخاطرات روابط رژیم صهیونیستی و قبرس برای جمهوری اسلامی و محور مقاومت (نگارندگان)

افزایش تاب آوری رژیم صهیونیستی

یکی از مقاصد رژیم صهیونیستی از گسترش روابط با جمهوری قبرس، مسئله ضعف رژیم در برخورداری از عمق استراتژیک و جبران این ضعف با استفاده از ژئوپلیتیک قبرس به مثابه عمق استراتژیک در مواقع بحران و جنگ است. این هدف، حول سیاست‌هایی به این شرح از سوی رژیم صهیونیستی پیگیری شده است: تکیه رژیم صهیونیستی بر حضور نظامی / اطلاعاتی انگلیس و آمریکا در جزیره قبرس؛ ایجاد مشارکت استراتژیک با جمهوری قبرس؛ استفاده نظامی / اطلاعاتی از جزیره قبرس؛ اتصال به شبکه‌های الکتریسته و گاز طبیعی قبرس و ایجاد شبکه‌ای بین منطقه‌ای از آسیای جنوب غربی تا اروپا؛ ایجاد بلوک منطقه‌ای حول روابط با قبرس و یونان و ایجاد ائتلاف منطقه‌ای و تسری دامنه این ائتلاف از مدیترانه شرقی به آسیای جنوب غربی و شمال آفریقا. بر این اساس، رژیم صهیونیستی با برقراری روابط راهبردی با جمهوری قبرس، توانسته تاب آوری خود را در ابعاد گوناگون افزایش دهد که در ادامه به این ابعاد پرداخته می‌شود؛

الف) افزایش قدرت نظامی در سطح تهاجمی برای از بین بردن تهدیدات: در این

راستا با ایجاد مشارکت نظامی و دفاعی با جمهوری قبرس، حضور گسترده نظامی در جزیره قبرس و بهره‌گیری از تأسیسات نظامی و اطلاعاتی غربی در جزیره قبرس اقدام به شبیه‌سازی جنگ با

جمهوری اسلامی ایران و حزب الله لبنان در فضای قبرس و از مبدأ این جزیره نموده است. این سیاست منجر به افزایش قدرت تهاجمی رژیم صهیونیستی نسبت به جمهوری اسلامی ایران و محور مقاومت با بهره‌گیری از مزیت جغرافیای جزیره قبرس به اعضای محور مقاومت شده است. جزیره قبرس از غرب سوریه، حدود ۹۷ کیلومتر، از شمال غرب لبنان ۱۶۲ کیلومتر و از فلسطین اشغال حدود ۲۴۰ کیلومتر فاصله دارد (Solsten, 1993: 9). بُعد دیگر افزایش تاب‌آوری رژیم با افزایش قدرت نظامی تهاجمی‌اش از مسیر روابطش با قبرس در افزایش ظرفیت رژیم در اتخاذ و ترکیب تاکتیک‌ها و استراتژی‌های نظامی است. در این راستا اقداماتی مانند تمرین نظامی برای حمله نظامی به خاک ایران از مبدأ قبرس در جریان رزمایش اربابه‌های آتش ۲۰۲۲ قابل تحلیل است (FABIAN, 2022).

ب) افزایش قدرت نظامی در سطح تدافعی در جهت مقابله با تهدیدات: در راستای تحقق این هدف در جهت افزایش تاب‌آوری رژیم صهیونیستی و بر مبنای دسترسی بالای رژیم صهیونیستی به داده‌های جمع‌آوری شده از تأسیسات جاسوسی غرب در جزیره قبرس، حضور اطلاعاتی گسترده رژیم در جزیره و پیمان‌های دفاعی رژیم با قبرس، احتمال حمله به رژیم صهیونیستی از مبدأ کشورهایمانند لبنان و همچنین از طریق دریای مدیترانه محدود می‌شوند (Tar, 2023). از سوی دیگر به دلیل وجود پایگاه‌های غربی در جزیره قبرس، امکان دریافت لجستیک جنگی در مواقع بحران از مسیر جزیره قبرس برای رژیم صهیونیستی وجود داشته و بستر مشارکت نیروهای غربی برای دفاع از رژیم صهیونیستی در هرگونه درگیری نظامی فراهم است. موارد فوق را می‌توان در جنگ ۲۰۲۳-۲۰۲۴ غزه مشاهده نمود که هم تحرکات نیروهای مقاومت در منطقه مدیترانه شرقی از سوی تأسیسات جاسوسی مستقر در قبرس شنود و ردیابی شده و داده‌های حاصل به رژیم صهیونیستی واگذار می‌گردید و هم با حضور نیروهای دریایی و هوایی غربی در حفاصل جزیره قبرس با فلسطین اشغالی، قوسی دفاعی برای حمایت از رژیم صهیونیستی در برابر حملات محور مقاومت ایجاد گردید.

پ) افزایش پایداری و بقای ظرفیت‌های زیرساختی: در این راستا رژیم صهیونیستی با قبرس، قراردادهایی در جهت تبادل الکتریسته و گاز طبیعی امضاء شده است که امکان اتصال رژیم صهیونیستی به منابع گازی قبرس و شبکه الکتریسته قبرس، یونان و اروپا را فراهم نموده

است (Mizrahi, 2022). در این چارچوب، رژیم صهیونیستی در صورتی که در یک جنگ گسترده با ضربات گسترده علیه زیرساخت‌های انرژی‌اش مواجه شود می‌تواند بخشی از نیاز خود را از طریق شبکه متصل به شبکه انرژی قبرس از بستر دریای مدیترانه تأمین نماید.

(ت) افزایش تاب‌آوری اقتصادی: در تاریخ روابط رژیم صهیونیستی با قبرس، یکی از دلایل جذابیت قبرس برای رژیم صهیونیستی، غیرمسلمان و غیرعرب بودن دولت قبرس بود. این امر موجب شد تا در دهه ۱۹۶۰ که رژیم صهیونیستی مورد تحریم اعراب قرار گرفت از مسیر روابط با قبرس تا حد قابل توجهی پیامدهای تحریم‌های اعراب را مهار نماید (Haritos, 2023: 253-254). در صورت شکل‌گیری موج تحریمی علیه رژیم از سوی کشورهای مسلمان همسایه با فلسطین اشغالی، مسیر قبرس برای رژیم باز خواهد بود. از سوی دیگر، روابط گسترده اقتصادی با قبرس، موجب افزایش منابع درآمدی رژیم صهیونیستی شده است که این امر تاب‌آوری اقتصادی رژیم را افزایش می‌دهد. همچنین مسئله خرید ملک و مستغلات توسط صهیونیست‌ها در قبرس، مسئله خرید بندر توسط رژیم در سواحل جنوبی قبرس، استفاده شرکت‌های صهیونیستی از شرکت‌های واسطه ثبت شده در قبرس و همچنین امکان بهره‌گیری رژیم از پرچم قبرس در کشتی‌رانی، از دیگر متغیرهایی است که موجب افزایش تاب‌آوری اقتصادی رژیم می‌شود.

(ث) توسعه ظرفیت‌های دفاع غیرنظامی: رژیم صهیونیستی از طریق روابط گسترده با جمهوری قبرس همواره می‌تواند بر بنادر و فرودگاه‌های قبرس به‌عنوان سرپل ورود و خروج نیروی انسانی، کالاها و اقلام ضروری به مقصد فلسطین اشغالی یا بالعکس، اتکاء نماید.

افزایش انعطاف‌پذیری رژیم صهیونیستی

رژیم صهیونیستی با ایجاد مشارکت استراتژیک با جمهوری قبرس توانسته است انعطاف‌پذیری خود را در برخی حوزه‌ها در حد قابل توجهی گسترش و تعمیق دهد. موارد ذیل از جمله این حوزه‌ها هستند:

(الف) حوزه امنیتی: در این حوزه با ایجاد مشارکت استراتژیک با جمهوری قبرس از یک‌سو (mggggvyvy 3333) و از سوی دیگر برخورداری از مشارکت استراتژیک تاریخی با سرویس‌های انگلیس و آمریکا که در جزیره قبرس دارای پایگاه‌ها و ایستگاه‌های متعدد هستند

موفق به گسترش حوزه جمع‌آوری اطلاعات از محور مقاومت شده است (Georgiou, 2011). این مزیت رژیم صهیونیستی را در مواجهه با پویایی‌های امنیتی تا حدی توانمند نموده است. در این راستا، امکان دسترسی رژیم صهیونیستی به اطلاعات به‌موقع و دقیق مبتنی بر قابلیت‌های فن‌آورانه از طریق ایستگاه‌های جزیره قبرس در قبال تحرکات نیروهای محور مقاومت در لبنان، فلسطین اشغالی، مدیترانه شرقی و حتی دریای سرخ به شکل محسوسی افزایش یافته است (Kennard, 2023). این امر منجر به گسترش اشراف اطلاعاتی رژیم در قبال محور مقاومت و ارزیابی مداوم تهدیدات در محیط امنیتی‌اش شده و اثربخشی مواجهه با اقدامات محور مقاومت را برای رژیم تا حد قابل توجهی افزایش داده است.

(ب) حوزه نظامی: رژیم صهیونیستی با مشارکت نظامی با جمهوری قبرس و روابط گسترده نظامی با انگلیس و آمریکا موفق به توسعه دکترین‌های نظامی خود مبتنی بر انعطاف‌پذیری نظامی برای مواجهه با طیف متنوع متعددی از تهدیدات و سناریوها شده است. در چهارچوب این انعطاف‌پذیری نظامی است که رژیم با بهره‌گیری از جغرافیای قبرس و دریای مدیترانه، استراتژی‌های تهاجمی و تدافعی را به‌صورت هم‌زمان به کار گرفته، قدرت مانور نیروهای نظامی‌اش را سرعت بخشیده و امکان انجام عملیات‌های مشترک و ترکیبی را در مواجهه با تهدیدات ترکیبی به دست آورده است. همچنین جغرافیای قبرس به دلیل مجاورت با کشورهای سوریه و لبنان و بهره‌گیری رژیم از این جغرافیا، انعطاف‌پذیری رژیم صهیونیستی در دو سطح آفند و پدافند نظامی را به شکل محسوسی افزایش داده و اثربخشی استراتژی‌های ترکیبی رژیم در قبال محور مقاومت را شدت بخشیده است (Lerman, 2023). از سوی دیگر به دلیل هماهنگی‌های گسترده ساختار نظامی رژیم با ساختار نظامی آمریکا و انگلیس در منطقه (که بخشی از آن در قالب پایگاه‌های نظامی غربی در جزیره قبرس قرار دارد) رژیم توانسته است فرماندهی میدان و ارتباطات نظامی را تا حد قابل توجهی شبکه‌سازی، چابک‌سازی و در برابر پویایی‌های امنیتی، منعطف نماید.

(پ) حوزه سیاست خارجی: مشارکت استراتژیک رژیم صهیونیستی با قبرس و در مرحله بعد با یونان، موجب شده است تا رژیم ائتلاف‌های جدید منطقه‌ای در مدیترانه شرقی ایجاد نموده (MEKEL, 2016) و از این ائتلاف‌ها برای ایجاد پل با کشورهای عربی در قالب توافق موسوم به

صلح ابراهیم استفاده نماید. این امر منجر به افزایش انعطاف‌پذیری رژیم در مقابل پویایی‌های منطقه‌ای و بین‌المللی شده، در موارد لازم امکان بهره‌مند شدن رژیم از حمایت شرکای استراتژیک‌اش را فراهم ساخته و احتمال انزوای منطقه‌ای و بین‌المللی رژیم را کاهش می‌دهد. سرریز افزایش انعطاف‌پذیری رژیم در حوزه سیاست خارجی به حوزه اقتصادی است.

اختلال در روند حضور جمهوری اسلامی ایران در منطقه

یکی از پیامدهای مشارکت استراتژیک رژیم صهیونیستی با جمهوری قبرس، ایجاد اختلال در روند حضور جمهوری اسلامی ایران در منطقه‌های غرب آسیا و مدیترانه شرقی است. در خلال جنگ سوریه و زمانی که جمهوری اسلامی ایران و اعضای محور مقاومت در سوریه، حضور مستشاری داشتند، رژیم صهیونیستی با استفاده از فرصت‌ها و مزایای ناشی از مشارکت استراتژیک با قبرس، عملیات‌های خرابکارانه و تروریستی متعددی با هدف ایجاد اختلال در گسترش نفوذ جمهوری اسلامی ایران در سوریه انجام داد. یکی دیگر از ظرفیت‌های ایجاد شده برای رژیم صهیونیستی در راستای ایجاد اختلال در مسیر حضور جمهوری اسلامی ایران در منطقه، ناامن‌سازی مسیر دریایی ایران به مدیترانه شرقی است. در این راستا، در مجاورت جزیره قبرس، عملیات‌های خرابکارانه متعددی علیه کشتی‌ها و نفت‌کش‌های ایرانی از سوی رژیم صهیونیستی انجام شده است (BRANDER, 2022). اختلال در مسیر پشتیبانی نظامی جمهوری اسلامی ایران از گروه‌های مقاومت در منطقه یکی دیگر از ظرفیت‌هایی است که رژیم صهیونیستی در چارچوب مشارکت استراتژیک با قبرس در صدد بهره‌گیری از آن علیه محور مقاومت است. در این راستا رژیم ضمن بهره‌مند شدن از حمایت اطلاعاتی انگلیس و آمریکا و افزایش امکان رصد و کنترل مسیرهای زمینی، هوایی و دریایی اعضای محور مقاومت در لبنان و شرق دریای مدیترانه از طریق پایگاه‌های جاسوسی قبرس، از ظرفیت گارد ملی جمهوری قبرس برای توقیف کشتی‌های مظنون به حمل سلاح برای گروه‌های مقاومت، بهره می‌برد (BRANDER, 2022).

یکی دیگر از پیامدهای مشارکت استراتژیک رژیم صهیونیستی با قبرس، فضاسازی علیه جمهوری اسلامی ایران و گروه‌های مقاومت است. در این فضاسازی‌ها که حول سناریوهای تروریستی انجام می‌شود، جمهوری اسلامی ایران یا اعضای مقاومت به صورت مستمر در حال متهم شدن به برنامه‌ریزی برای ارتکاب اقدامات تروریستی در قبرس می‌شوند (HADJICOSTIS, 2023). در این فضاسازی‌ها

رژیم صهیونیستی اهریمن سازی از ایران و محور مقاومت را با جدیت پیگیری نموده و از ظرفیت های دولت قبرس به عنوان عضو اتحادیه اروپا بهره می برد. این روند منجر به شکل گیری فضای سلبی علیه جمهوری اسلامی ایران در منطقه شده و امکان مانورهای سیاسی تهران را در مدیترانه شرقی کاهش می دهد. منطقه مدیترانه شرقی دارای مجاورت جغرافیایی با غرب آسیا و شمال آفریقا است. رژیم صهیونیستی از رهگذر مشارکت استراتژیک با جمهوری قبرس، یک بلوک منطقه ای با یونان و قبرس را شکل داده و سپس در قالب نهادسازی های منطقه ای کشورهایمانند مصر را نیز درگیر این نظم سازی منطقه ای نموده است (MEKEL, 2016). در مرحله بعد رژیم صهیونیستی با بهره گیری از توافق نامه موسوم به صلح ابراهیم، در صدد آن است تا نظم نوینی که در مدیترانه شرقی تعقیب می نماید را به غرب آسیا تسری داده و از طریق طرح کریدور آی مک، اروپا را وارد آن نماید. نظمی که رژیم صهیونیستی در منطقه غرب آسیا و مدیترانه شرقی در صدد ایجاد آن است در نقطه مقابل نظم منطقه ای مدنظر جمهوری اسلامی ایران و محور مقاومت قرار دارد. از این جهت مشارکت استراتژیک رژیم صهیونیستی و قبرس نیز برای ایران، مخاطره آمیز است.

نقش جمهوری قبرس در جریان جنگ غزه علیه محور مقاومت:

عملیات طوفان الاقصی رویدادی استراتژیک بود که اهمیت قبرس برای امنیت رژیم صهیونیستی را عیان نمود. هر چند عملیات طوفان الاقصی و جنگ غزه یک جنگ فراگیر منطقه ای نبود اما وابستگی رژیم صهیونیستی به قدرت های فرامنطقه ای مانند آمریکا و انگلیس و محیط شکننده امنیتی داخلی آن موجب بهره گیری این رژیم از عمق استراتژیک فراسرزمینی در جزیره قبرس شد. این وضعیت، تصویر واضحی از نقش جزیره قبرس به مثابه عمق استراتژیک رژیم صهیونیستی در صورت وقوع هرگونه جنگ منطقه ای را می دهد. در جنگ غزه، دولت های غربی از قبرس برای حمایت گسترده از رژیم صهیونیستی استفاده نمودند. بر این اساس، نقش قبرس در جنگ غزه علیه محور مقاومت را می توان در محورهای ذیل بررسی نمود:

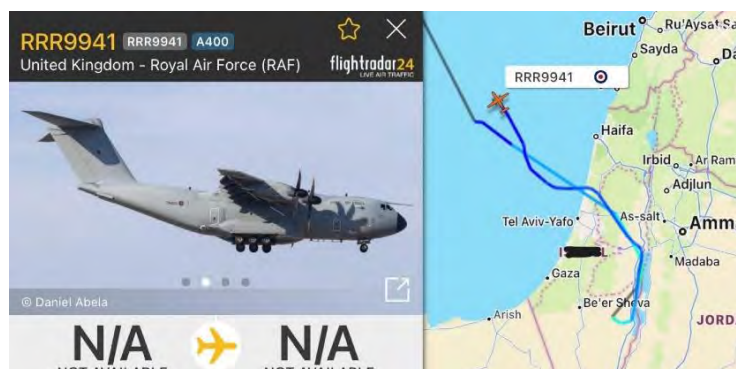

نمودار ۲. ابعاد مختلف نقش قبرس در جنگ غزه علیه محور مقاومت (نگارندگان)

تأمین لجستیک جنگی رژیم صهیونیستی

تأمین لجستیک جنگی رژیم صهیونیستی که شامل تأمین هزاران تن بمب و مهمات نظامی، خودروهای نظامی، تجهیزات نظامی انفرادی و پشتیبانی از هواپیماهای جنگنده رژیم صهیونیستی بود از مبدأ قبرس انجام شد. بنابر مستندات آشکار این اقدامات غرب با ایجاد پل هوایی از کشورهای مختلف به قبرس و از قبرس به فلسطین اشغالی میسر شده است. در ماه اکتبر ۲۰۲۳ روزانه یک هواپیمای نیروی هوایی سلطنتی بریتانیا از مبدأ قبرس وارد فرودگاه بن گوریون اسرائیل شده است (Curtis & Kennard, 2023). در ۲۴ اکتبر ۲۰۲۳ نیز روزنامه صهیونیستی هاآرتص گزارش می‌دهد در طول دو هفته گذشته، نزدیک به ۸۰ هواپیمای باری نظامی ایالات متحده، علاوه بر ده‌ها هواپیمای غیرنظامی که توسط مؤسسات دفاعی ایالات متحده و اسرائیل به خدمت گرفته شده‌اند، در منطقه فرود آمده‌اند. ارقام گزارش شده توسط هاآرتص نشان می‌دهد طی دو هفته ۶۲ هواپیمای ترابری اسرائیلی و آمریکایی به‌عنوان بخشی از حمل‌ونقل هوایی ویژه در

اسرائیل فرود آمده‌اند. بیشتر آن‌ها هواپیماهای غیرنظامی هستند که برای حمل سلاح و قطعات یدکی اجاره شده‌اند. در همین حال، ایالات متحده در روزهای اخیر مقادیر زیادی تجهیزات و تسلیحات را به پایگاه نیروی هوایی بریتانیا در قبرس تحویل داده است: حدود ۲۰ هواپیمای ترابری سنگین در مدت بسیار کوتاهی با محموله از انبارهای استراتژیک متعلق به ایالات متحده و ناتو در اروپا در آنجا فرود آمده‌اند (Scharf, 2023). گزارش‌های مردمی زیادی نیز از جزیره قبرس در خصوص پرواز گسترده هواپیماهای ترابری نظامی از مبدأ آکروتیری به تل‌آویو موجود است (Smith (b), 2024). انتشار این گزارش‌ها مختص ماه اکتبر یا نوامبر ۲۰۲۳ نبوده و حتی در سال ۲۰۲۴ میلادی نیز ادامه یافته است. برای مثال یکی از خبرنگاران با انتشار ویدئویی اظهار می‌دارد: «در ۲۰ مارس ۲۰۲۴، قبل از عزیمت به لبنان، توقف کوتاهی در قبرس داشتم. زمانی که در قبرس بودم، به پایگاه نظامی آکروتیری بریتانیا در ساحل جنوبی جزیره رفتم. گزارش‌های زیادی را خوانده بودم که بریتانیا و ایالات متحده از این پایگاه نظامی برای تأمین ارتش اسرائیل در جنگ کنونی خود در غزه و برای انجام حملات هوایی به یمن استفاده می‌کنند. هنگامی که من برای اولین بار در ۳ مارس ۲۰۲۳ از پایگاه آکروتیری بازدید کردم، خروج یک هواپیمای ترابری نظامی بزرگ در جهت اسرائیل را مشاهده و ضبط کردم که در جنوب آکروتیری قرار دارد و حدود ۴۰ دقیقه زمان پرواز از قبرس دارد. در سفر دوم خود در ۲۰ مارس، خروج یک هواپیمای بزرگ ترابری نظامی دیگر به سمت اسرائیل را مشاهده و ضبط کردم (Lascaris, 2024). این گزارش‌ها با اطلاعات پرواز هواپیماهای ترابری انگلیسی از مبدأ آکروتیری قبرس به فلسطین اشغالی انطباق دارد. برای مثال در ۱۸ ماه مارس ۲۰۲۴ که ششمین ماه جنگ غزه است، فرود هواپیماهای ترابری انگلیسی از مبدأ آکروتیری در فرودگاه‌های نظامی رژیم صهیونیستی توسط سایت فلایت رادار ثبت می‌شود.

شکل ۱. گراف پروازی هواپیماهای ترابری انگلیسی از قبرس به مقصد پایگاه‌های نظامی رژیم صهیونیستی (Flightradar24, 2024)

پایگاه‌های نظامی کشورهای غربی/ ناتو در ترکیه و اردن از دیگر مبادی تأمین لجستیک جنگی رژیم صهیونیستی هستند. برای مثال در ۵ نوامبر ۲۰۲۳، هواپیمای ترابری نظامی سی.۱۳۰ نیروی هوایی ایالات متحده از اینجریلیک به سمت پایگاه آکروتیری پرواز می‌نماید (Akfirat (b), 2023). روزنامه‌نگاران و احزاب سیاسی ترکیه به صورت رسمی اعلام می‌نمایند که تسلیحات و تجهیزات نظامی منتقل شده از پایگاه اینجریلیک به آکروتیری منتقل و از آکروتیری به فلسطین اشغالی منتقل شده است تا در جنگ غزه مورد استفاده رژیم صهیونیستی قرار بگیرد (اسپوتنیک، ۲۰۲۳). در مقیاس بسیار گسترده‌ای بنابر مستندات معتبر منتشر شده از سایت فلاپت رادار در شبکه‌های اجتماعی، در شش ماه اول جنگ غزه «ده‌ها» پرواز هواپیماهای ترابری نظامی از پایگاه هوایی ملک فیصل اردن به پایگاه آکروتیری در قبرس ثبت شده است.

شکل ۲. گراف پروازی هواپیماهای ترابری انگلیسی از مبدأ قبرس به اردن (Flightradar24, 2024)

پشتیبانی از هواپیماهای جنگی رژیم صهیونیستی در طول جنگ غزه از دیگر موارد مستند شده حمایتی غرب از ماشین جنگ رژیم صهیونیستی است. با انتشار گزارش‌های متعدد غیررسمی در خصوص استفاده هواپیماهای جنگنده رژیم صهیونیستی از پایگاه‌های انگلیس در آکروتیری و همچنین پایگاه‌های جمهوری قبرس، در فوریه ۲۰۲۴ رسانه‌های انگلیسی به نقل از مقامات این کشور مدعی شدند که لندن به تل آویو اطلاع داده است که ارائه خدمات فنی به هواپیماهای اف.۳۵ نیروی هوایی رژیم صهیونیستی در آکروتیری تعلیق شده است (GIANNANGELI, 2024)؛ این رویداد در پایان ماه پنجم جنگ ثبت شده است که نشان می‌دهد تا پیش از آن نیروی هوایی رژیم صهیونیستی از امکانات نیروی هوایی سلطنتی انگلیس در قبرس استفاده می‌نموده است (اگر ادعای دولت انگلیس در تعلیق ارائه خدمات صحت داشته باشد).

تأمین اطلاعات مورد نیاز رژیم صهیونیستی از محور مقاومت

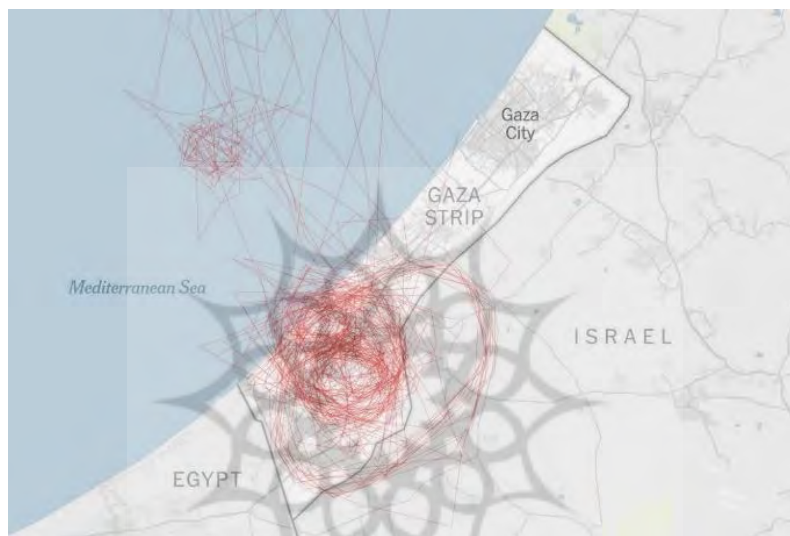
بر اساس آنچه در بخش‌های قبل در خصوص تأسیسات اطلاعاتی و جاسوسی غرب انگلیس/ آمریکا در قبرس بحث شد و همچنین بررسی رابطه سازمان‌های جاسوسی غرب با رژیم صهیونیستی مشخص شد که انگلیس/ آمریکا با پایان جنگ جهانی دوم، مسئله مقاومت علیه رژیم صهیونیستی را در اولویت‌های جاسوسی خود از مبدأ قبرس قرار داده و به‌صورت مستمر طی دهه‌ها به جاسوسی از دولت‌ها، گروه‌ها و شخصیت‌های ضد اسرائیلی پرداخته و داده‌ها و نتایج حاصل را با رژیم صهیونیستی به اشتراک می‌گذاشتند. با وقوع عملیات هفت اکتبر ۲۰۲۳ و جنگ غزه، تأمین اطلاعات مورد نیاز رژیم صهیونیستی از گروه‌ها و کشورهای حامی مقاومت در محورهای ذیل در دستور کار تأسیسات جاسوسی غرب در قبرس قرار می‌گیرد:

الف) جمع‌آوری اطلاعات از غزه و گروه‌های مقاومت فلسطینی: هواپیماهای

انگلیسی روزانه یک پرواز از پایگاه هوایی آکروتیری بریتانیا در جنوب دولت قبرس به مقصد آسمان غزه با هدف جمع‌آوری اطلاعات و ارائه آن به رژیم صهیونیستی داشته‌اند. هر یک از این پروازها ۶ ساعت به طول می‌انجامد و از هواپیماهای شادو.آر.وان^۱ استفاده می‌شود. روزنامه آمریکایی نیویورک تایمز نیز در دوم نوامبر گزارش داد که آمریکا در حال انجام پرواز پهپادهای

1 Shadow R1

نظارتی بر فراز نوار غزه است. مسیر پروازی این پهپادها نشان می‌دهد که پایگاه آکروتیری می‌تواند مبدأ پرواز این پهپادها باشد. وزارت دفاع بریتانیا این مسئله را تکذیب یا تأیید نکرده و صرفاً اظهار داشته است در پاسخ به وضعیت اسرائیل و غزه، ما با شرکای بین‌المللی برای کاهش تنش، تقویت ثبات و حمایت از تلاش‌های بشردوستانه در منطقه کار می‌کنیم. هرگونه استفاده از پایگاه‌های بریتانیا نیز در راستای این اهداف خواهد بود (Kennard (f), 2023).

شکل ۳. گراف پروازی پهپادهای جاسوسی آمریکا بر فراز نوار غزه (nytimes, 2023)

ب) جاسوسی از حزب‌الله لبنان: بنا به گزارش رسانه‌های غربی، سازمان‌های اطلاعاتی بریتانیا به دلیل ترس از حمله به اسرائیل از شمال، از حزب‌الله لبنان جاسوسی می‌کنند. واکنش بریتانیا به هفت اکتبر در درجه اول شامل استفاده از ایستگاه شنود خود در کوه المپ در مرکز قبرس برای جاسوسی از فعالیت‌های حزب‌الله است. در حالی که اسرائیل توانایی‌های قابل توجهی در نظارت بر اقدامات حزب‌الله دارد اما بایستی به شکست اطلاعاتی گسترده خود در مقابله با عملیات هفت اکتبر توجه نماید. حمایت بریتانیا مکمل دفاع اسرائیل از مرزهایش خواهد بود (Mendick & Nicholls, 2023). علاوه بر محورهای فوق که همگی مبتنی بر داده‌های آشکار منابع غربی مطرح شده‌اند با توجه به مستندات تاریخی - که در بخش‌های قبلی بدان‌ها اشاره شد - حضور مستشاری جمهوری اسلامی ایران در سوریه یکی از اهداف جاسوسی تأسیسات

اطلاعاتی غرب در قبرس بود. با توجه به اهمیت عملیات هفت اکتبر و نوع پاسخ غرب به آن، تردیدی نیست که نیروهای مستشاری جمهوری اسلامی ایران و گروه‌ها و فرماندهان مقاومت در صدر اولویت‌های جاسوسی از مبدأ قبرس بوده‌اند. با توجه به بُرد تأسیسات جاسوسی قبرس، عراق و یمن نیز در دایره اشراف، ردیابی و جاسوسی تأسیسات جاسوسی انگلیس / آمریکا در قبرس قرار گرفته و واضح است که نتایج حاصل از این اقدامات به صورت مستقیم به رژیم صهیونیستی منتقل شده است.

ایجاد حلقه دفاعی برای محافظت از رژیم صهیونیستی

یکی از واکنش‌های اولیه غرب به عملیات هفت اکتبر ارسال گسترده نیروهای نظامی و تجهیزات نظامی مانند ناوهای هواپیمابر و استقرار آن‌ها در محیط پیرامونی رژیم صهیونیستی برای ایجاد حلقه دفاعی برای محافظت از رژیم و بازدارندگی در مقابل محور مقاومت بود. مدیریتانه شرقی و قبرس یکی از مناطقی بود که تجمع نیروها و تجهیزات غربی در آن برای ایجاد بازدارندگی علیه محور مقاومت، شکل گرفت. ریشی سوناک بلافاصله بعد از عملیات هفت اکتبر دستور اعزام هواپیماهای نظامی، ترابری، تجهیزات نظارتی، دو ناو نیروی دریای سلطنتی، تفنگداران دریایی و سه هلی‌کوپتر به قبرس را صادر نمود (Zubova, 2023). در خصوص هدف این اعزام نیرو وزیر دفاع انگلیس اظهار می‌دارد که متحدان اسرائیل بایستی مراقب پشت سر خود باشند بنابراین ضرورت دارد آن‌ها مطمئن شوند که در منطقه بازیگر دیگری تلاش نخواهد کرد درگیر جنگ شود و مسئله در غزه محدود باقی خواهد ماند (Cacoyannis, 2023). بنابر گزارش رسانه‌های انگلیسی، لندن ۱۵۰۰ نظامی به قبرس جهت اقدامات احتیاطی در خصوص جنگ غزه اعزام نموده بود (خبرگزاری مهر، ۱۴۰۲). یکی از اهداف حضور این نیروها در قبرس، شرکت در جنگ رژیم صهیونیستی در غزه بود. بنا به گزارش رسانه‌های غربی احتمال انجام عملیات از سوی نیروهای نخبه انگلیسی که در قبرس مستقر شده‌اند برای نجات شهروندان بریتانیایی که در غزه حضور دارند (اسیر / ساکن) وجود دارد (PRICE, 2023). مقیاس واکنش آمریکا گسترده‌تر از واکنش انگلیس است. آمریکا علاوه بر اعزام حداقل ۲۰ هواپیمای ترابری سنگین برای انتقال تجهیزات نظامی به قبرس در اکتبر ۲۰۲۳، ۹ فروند ناو جنگی مجهز به موشک‌های کروز را در مدیریتانه شرقی مستقر می‌نماید. ناو هواپیمابر یو.اس.اس جرال فورد حامل ۸۰ هواپیمای تهاجمی و شناسایی

نیز سواحل قبرس مستقر می‌شود (TheCradle, 2023). علاوه بر نیروهای آمریکایی و انگلیسی، نیروهای نخبه نظامی آلمانی و هلندی نیز در جزیره قبرس مستقر می‌شوند (Smith (a), 2023). بنا به برخی از اخبار تأیید شده نیروهای انگلیسی و آلمانی از قبرس به فلسطین اشغالی منتقل شده و در جنگ غزه به شکل مستقیم حضور می‌یابند.

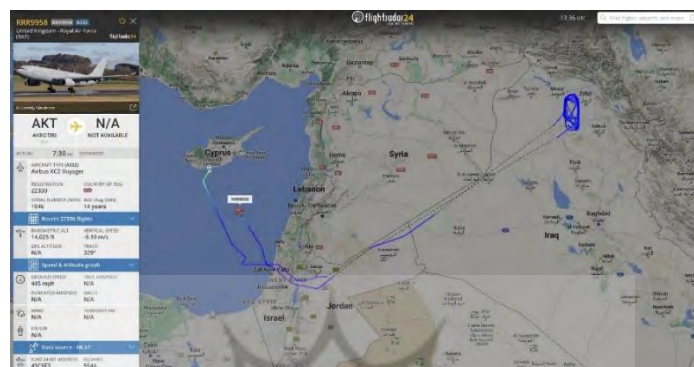
ایجاد سرپل برای ورود و خروج نیروی انسانی به فلسطین اشغالی

یکی از کارکردهای جزیره قبرس برای غرب ایجاد سرپل برای انتقال نیروی انسانی است. این کارکرد را می‌توان از انتقال صهیونیست‌ها از طریق جزیره قبرس به فلسطین اشغالی یا تخلیه و انتقال اتباع غربی از غرب آسیا در مواقع بحران به این جزیره مشاهده نمود. بر این اساس یکی از زمینه‌های همکاری رژیم صهیونیستی با قبرس نیز همین مسئله است. قبرس و رژیم صهیونیستی با مشارکت کشورهای غربی و بعضاً کشورهای عربی تمرینات گسترده‌ای برای تخلیه و انتقال دسته‌جمعی انجام می‌دهند. در این باره یکی از مقامات قبرس اظهار می‌دارد که قبرس در منطقه‌ای از آشفتگی و بی‌ثباتی دائمی قرار دارد و همیشه احتمال درگیری یا بحران وجود دارد. از این رو ما باید هوشیار، توانا و آماده باشیم تا دوستان و متحدان خود را برای رویارویی با شرایط بحرانی کمک نموده و پناهگاهی امن برای آسیب‌دیدگان فراهم کنیم (The Times Of Israel (i), 2022). با وقوع عملیات هفت اکتبر ۲۰۲۳ بنادر قبرس در حالت آماده‌باش کامل قرار می‌گیرند. از طرف مقامات جمهوری قبرس برنامه‌ای برای انتقال هزاران اتباع اسرائیلی و خارجی از طریق دریا به قبرس ابلاغ می‌شود. برنامه اولیه شامل استفاده از هر دو بندر لیماسول و لارناکا بود. در روز اول ۱۰۰ نفر از اتباع اسرائیل و ۳۰۰ نفر مسافر خارجی به بندر لارناکا وارد می‌شوند (philenews, 2023). در مقابل نیز برخی از صهیونیست‌ها که از کشورهای دیگر برای جنگ قصد عزیمت به فلسطین اشغالی را داشتند، به دلیل تعطیلی فرودگاه‌های رژیم به قبرس منتقل شده و از قبرس از طریق دریا به فلسطین اشغالی منتقل می‌شوند (Smith (a), 2023).

پشتیبانی از عملیات علیه محور مقاومت در عراق و سوریه

یکی از کارکردهای پایگاه‌های غرب در قبرس علاوه بر مسئله جاسوسی از محور مقاومت در غرب آسیا از طریق تأسیسات جاسوسی مستقر در این جزیره، جمع‌آوری اطلاعات از طریق پرواز

پهپادها و هواپیماهای جاسوسی غربی از مبدأ قبرس بر فراز منطقه بود. مسئله دیگر نیز پرواز مستمر هواپیماهای سوخت‌رسان غربی از مبدأ قبرس به آسمان منطقه برای سوخت‌رسانی به هواپیماهای جنگنده فعال در عملیات‌های تهاجمی علیه مقرهای نیروهای مقاومت بود.

شکل ۴. گراف پروازی هواپیمای سوخت‌رسان غربی از مبدأ قبرس در آسمان غرب آسیا (Flightradar24, 2024)

همکاری در تهاجم علیه یمن

کنش‌گری مقاومت یمن در چهارچوب استراتژی وحدت میدان‌ها با هدف واداشتن رژیم صهیونیستی به عقب‌نشینی از جنگ و محاصره علیه غزه که منجر به انسداد جریان تجارت و حمل‌ونقل دریایی رژیم صهیونیستی از مسیر دریای سرخ و کانال سوئز شد با واکنش نظامی آمریکا و انگلیس مواجه شد. این دو کشور با همراه نیوزیلند، استرالیا، بحرین، هلند و کانادا در ۱۲ ژانویه ۲۰۲۴ تجاوز هوایی به خاک یمن را به بهانه از بین بردن ظرفیت موشکی و پهپادی مقاومت یمن آغاز نمودند. یکی از مبادی این حملات، پایگاه آکروتیری قبرس بود که چهار جنگنده «تایفون» نیروی هوایی سلطنتی انگلیس با برخاستن از این پایگاه و عبور از آسمان کشورهای مانند مصر و عربستان به آسمان یمن رسیده و با بمب‌های هدایت‌شونده به اهداف تعیین شده حمله می‌کنند (Harding, 2024).

شکل ۵- نقشه مسیر پروازی جنگنده‌های انگلیسی از مبدأ آکروتیری قبرس به منظور تجاوز هوایی به یمن (منبع: نگارنده)

علی‌رغم حملات آمریکا و انگلیس به خاک یمن، مقاومت یمن عملیات‌های نظامی خود در انسداد مسیر دریایی جنوبی رژیم صهیونیستی را با قدرت ادامه می‌دهد. در واکنش به گسترش اقدامات یمن، تجاوزات هوایی آمریکا و انگلیس نیز به صورت مستمر به خاک یمن ادامه می‌یابد. در ماه فوریه ۲۰۲۴ بنابر گزارش رسانه‌های غربی، حداقل چهار نوبت پایگاه آکروتیری قبرس به عنوان مبدأ تجاوز هوایی به یمن مورد استفاده انگلیس قرار می‌گیرد (Felstead, 2024). انگلیس در ماه‌های مارس و آوریل ۲۰۲۴ نیز از پایگاه آکروتیری قبرس برای حمله به خاک یمن استفاده می‌نماید.

همکاری در حاکمیت‌زدایی از مقاومت در غزه

در سال ۲۰۱۵ و در جریان کنفرانسی امنیتی در تل‌آویو، اسرائیل کاتر از وزیر دولت اسرائیل، طراحی را برای ساخت جزیره‌ای در مجاورت غزه ارائه می‌دهد که طبق این طرح اسرائیل با ایجاد کریدوری دریایی، واردات، صادرات و امکان سفر به غزه را فراهم نموده و از درگیری در نوار غزه رها خواهد شد. طبق این طرح، جزیره‌ای کوچک و مصنوعی در مجاورت غزه ساخته شده و بعد این جزیره به یک بندر متصل می‌شود. بندر و جزیره مصنوعی ایجاد شده و جریان کالا و حمل‌ونقل از طریق این کریدور، اسرائیل نظارت حداکثری خواهد داشت. در این طرح، جزایر

مصنوعی متعددی تحت حاکمیت اسرائیل در مجاورت غزه ساخته می‌شوند. کاتز می‌گوید که ادامه محاصره غزه از این طریق منافع بیشتری برای اسرائیل خواهد داشت (Cohen, 2015). در سال ۲۰۱۸، این طرح به شکل رسمی وارد مذاکرات سران اسرائیل و قبرس می‌شود. مقرر می‌شود که در صورت پذیرش درخواست از سوی اسرائیل برای آزادی دو اسرائیلی و تحویل اجساد دو اسرائیلی دیگر، اسکله‌ای شناور در بندر لیماسول قبرس ساخته شود و تحت نظارت و مدیریت اسرائیل قرار گیرد و جریان تجارت و حمل و نقل به غزه از طریق این اسکله شناور انجام شود (Mitchell, 2021).

در نوامبر ۲۰۲۳ و در خلال جنگ غزه، قبرس از طرح ۲۵ صفحه‌ای قبرس به نام ابتکار «آمالثا» برای امدادسانی به مردم غزه از طریق یک مرکز عملیاتی مستقر در بندر لارناکا رونمایی می‌کند. بنابر این طرح کمک‌ها در قبرس، جمع‌آوری، بازرسی و ذخیره می‌شوند، سپس با کشتی‌هایی تحت بازرسی اسرائیل به منطقه‌ای در مجاورت غزه برده شده و با نظارت نیروهای نظامی اسرائیل وارد غزه می‌شوند. در غزه هم این کمک‌ها در منطقه‌ای امن و بی‌طرف ذخیره و بعد توزیع می‌شوند (STAMOULI, 2023). در خصوص طرح آمالثا چند نکته قابل تأمل وجود داشت؛ نخست، این طرح ادامه طرح اسرائیلی‌ها از سال ۲۰۱۵ بود؛ درواقع ابتکار جدیدی نبود. دوم، در طرح قبرس ذخیره کمک‌ها در مناطق بی‌طرف در غزه انجام خواهد شد که مشخص نیست در شرایط جنگی آن‌هم در سرزمین کم‌مساحت نوار غزه، منطقه بی‌طرف چگونه ایجاد خواهد شد و چه کسی مسئولیت نظم و مدیریت آن‌را بر عهده خواهد داشت! به ضررش قاطع در طرح قبرس، دولت منتخب و حاکم بر غزه که وابسته به حماس است نقشی در دریافت و توزیع کمک‌ها نخواهد داشت و به همین دلیل از ذخیره کمک‌ها در منطقه بی‌طرف سخن گفته می‌شود. سوم، سال‌هاست که رژیم صهیونیستی یکی از متقاضیان اصلی خرید اسکله در بندر لارناکا و سرمایه‌گذاری در توسعه آن بوده است (Cyprus Property News, 2018). هم‌زمان با طرح قبرس، رژیم صهیونیستی به صورت رسمی اعلام می‌نماید که خرید و ساخت اسکله‌ای در بندر لارناکا را طی دو ماه دارد (שי"ת, ۲۰۲۴). در واقع در طرح قبرس/ رژیم صهیونیستی برای کریدور دریایی به غزه، هم محل دریافت کمک‌ها، هم محل ذخیره آن‌ها و هم اسکله بارگیری در قبرس، به رژیم صهیونیستی تعلق خواهد داشت و نقش رژیم در محاصره غزه و تسلط بر جریان‌های حمل و نقل به نوار غزه به مراتب شدیدتر خواهد شد.

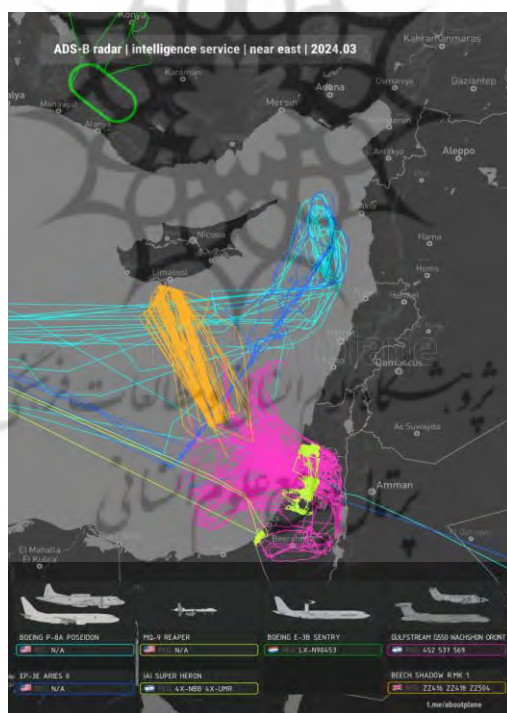
در ۸ مارس ۲۰۲۴ پنتاگون به صورت رسمی اعلام می‌کند که بندر نظامی شناوری با طول ۵۵۰ متر برای تسریع کمک به غزه خواهد ساخت که به ساحل غزه متصل شده و امکان تحویل دو میلیون وعده غذایی به غزه را فراهم می‌سازد (Stewart & Nichols, 2024). اتحادیه اروپا و امارات متحده عربی نیز اعلام نمودند که در این طرح مشارکت خواهند نمود (CNBC, 2024). آنچه از این دو خبر به دست می‌آید محدود کردن جریان حمل و نقل به غزه از طریق دریا و با نظارت، کنترل و مدیریت صد درصدی رژیم صهیونیستی یکی از اهداف این طرح است. هدف دیگر این طرح، محدودسازی اقلام ورودی به غزه، صرف غذا و برخی کمک‌های اولیه بهداشتی است. مسئله بعد مسکوت گذاشتن عاملدانه متولی و سازوکار توزیع کمک‌ها در غزه است. از چپش این گزاره‌ها در کنار یکدیگر این مطلب حاصل می‌شود که هدف اصلی و عمده ابتکار آمالثنوی قبرس که همان طرح رژیم صهیونیستی است، افزایش شدت، عمق و دامنه محاصره تحمیلی به مردم غزه و حاکمیت‌زدایی از مقاومت در این منطقه است.

همکاری در مقابله رژیم صهیونیستی با عملیات وعده صادق جمهوری اسلامی ایران

۱۳ فروردین‌ماه ۱۴۰۳ رژیم صهیونیستی طی یک حمله جنایت‌کارانه به ساختمان سفارت جمهوری اسلامی ایران در پایتخت سوریه، سردار زاهدی از فرماندهان ارشد نیروی قدس سپاه پاسداران انقلاب اسلامی را به همراه برخی دیگر از فرماندهان و اعضای نیروی قدس به شهادت رساند. در پاسخ به این تجاوز رژیم صهیونیستی، در روز شنبه ۲۵ فروردین‌ماه ۱۴۰۳ سپاه پاسداران انقلاب اسلامی عملیات موشکی-پهپادی را با عنوان «وعده صادق» علیه پایگاه‌های اطلاعاتی-نظامی رژیم صهیونیستی در فلسطین اشغالی را انجام داد. در جریان این عملیات استراتژیک، آمریکا، انگلیس، فرانسه، آلمان، اردن، امارات متحده عربی، عربستان سعودی و قبرس به صورت مستقیم و غیرمستقیم در حمایت از رژیم صهیونیستی، با پهپادها و موشک‌های ایرانی مقابله نمودند. در خصوص نقش قبرس در ایجاد چتر پدافندی برای رژیم صهیونیستی، رسانه‌های صهیونیستی اعلام نموده‌اند که از روز ترور سردار شهید زاهدی در ۱ آوریل، جوامع اطلاعاتی رژیم صهیونیستی، آمریکا، انگلیس (از طریق تأسیسات قبرس) و همچنین سازمان‌های اطلاعاتی کشورهای عربی بر واکنش ایران و تحرکات نیروهای ایرانی و متحدان آن‌ها تمرکز می‌نمایند. همچنین برای ره‌گیری پهپادها و موشک‌های ایرانی از تجربه شبیه‌سازی‌های جنگی انجام شده در قبرس برای آماده‌سازی نیروهای رژیم صهیونیستی و غربی بهره‌برداری حداکثری می‌شود. بخشی

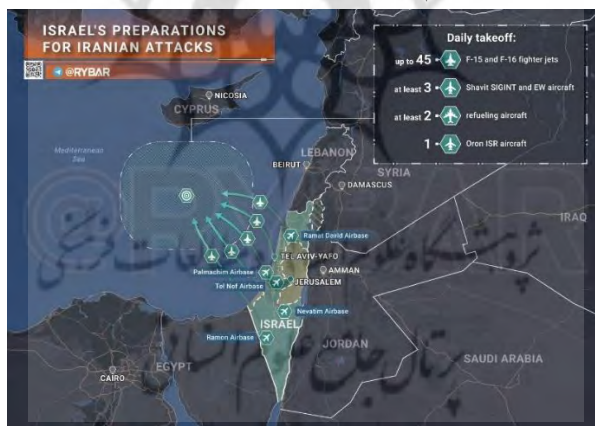
از این شبیه‌سازی‌ها مرتبط با مسئله هماهنگ‌سازی میان ایستگاه‌ها و پایگاه‌های نظارت و شنود هوایی و همچنین عملیات هوایی هماهنگ از مبادی فلسطین اشغالی، قبرس و پایگاه‌های آمریکایی در قطر و بحرین است (Haaretz, 2024)

در روزهای منتهی به عملیات وعده صادق، نیروی هوایی رژیم صهیونیستی در آسمان قبرس و همچنین منطق جنوبی قبرس در مدیترانه اقدام به برگزاری تمرینات فشرده نمود. در جریان این رزمایش‌های هوایی، جنگنده‌های اف-۱۵ و اف-۱۶ اسرائیل از پایگاه‌های هوایی ارتش رژیم صهیونیستی به منطقه جنوب قبرس پروازهای روزانه انجام داده و انهدام اهداف هوایی خاص را تمرین می‌نمایند. هدایت و شناسایی این اهداف شبیه‌سازی‌شده و همچنین هماهنگی توسط یگان‌های جنگ الکترونیک و هواپیماهای شناسایی الکترونیکی ارتش رژیم صهیونیستی از یک سو و از سوی دیگر در ارتباط با پایگاه‌های رصد و کنترل هوایی انگلیس در قبرس انجام گرفت (Rybar, 2024).

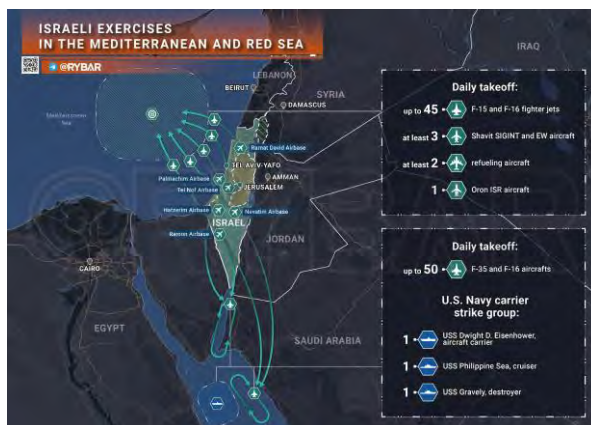

شکل ۶. گراف پرواز هواپیماهای جاسوسی صهیونیستی و غربی در منطقه مدیترانه شرقی در روزهای منتهی به عملیات وعده صادق (AboutPlane, 2024)

در شامگاه ۲۵ فروردین ماه و بامداد ۲۶ فروردین ماه ۱۴۰۳ نیز هواپیماهای تایفون نیروی هوایی سلطنتی انگلیس مستقر در پایگاه آکروتیری جزیره قبرس (تعدادی از جنگنده‌های تایفون در روزهای منتهی به عملیات وعده صادق از رومانی به آکروتیری قبرس منتقل می‌شوند) برای مقابله با پهپادها و موشک‌های پرتاب شده از سوی ایران به سوی فلسطین اشغالی، به پرواز درآمده و به مقابله با این امواج پهپادی و موشکی مشغول می‌شوند. علاوه بر حضور مستقیم هواپیماهای جنگنده انگلیسی از مبدأ جزیره قبرس در مقابله با عملیات وعده صادق جمهوری اسلامی ایران، به گفته مقامات انگلیسی این کشور در جریان این عملیات، پشتیبانی اطلاعاتی، نظارتی و شناسایی مهمی برای حمایت از شرکای خود در مقابله با ایران ارائه نموده است (Forces, 2024). بعد از عملیات وعده صادق نیز، هواپیماهای رژیم صهیونیستی در آسمان دریای مدیترانه در حفافصل فلسطین اشغالی تا جزیره قبرس، تمرینات گسترده هوایی برای حمله به مواضعی که دارای مسافت طولانی نسبت به فلسطین اشغالی هستند (مانند خاک جمهوری اسلامی ایران) را انجام دادند. در این تمرینات که بخشی از نیروی دریایی رژیم نیز در آن مشارکت داشت، مسیر پروازی خلیج عقبه به دریای مدیترانه و آسمان قبرس انجام شده و به اهداف فرضی حمله شد (Rybar (a), 2024).

شکل ۷. نقشه تمرینات هوایی ارتش رژیم صهیونیستی در مجاورت جزیره قبرس به منظور کسب آمادگی و هماهنگی با ایستگاه‌های قبرس جهت مقابله با عملیات پهپادی- موشکی ایران (Rybar, 2024)

شکل ۸. نقشه تمرینات نظامی رژیم صهیونیستی برای تجاوز به مناطق دوردست از فلسطین اشغالی بعد از عملیات وعده صادق (RRyba & aa, 2024)

نتیجه‌گیری و پیشنهادها

جنگ غزه دارای ابعاد مختلفی است که درس‌آموزه‌های متعددی برای محور مقاومت در مراحل بعدی نزاع با رژیم صهیونیستی و غرب دارد. یکی از این ابعاد، نقش قبرس در جنگ غرب علیه محور مقاومت است. ژئوپلیتیک جزیره قبرس در ایجاد ظرفیت اطلاعاتی، نظامی و لجستیکی برای غرب و رژیم صهیونیستی در جنگ‌های غزه، لبنان و مقابله با محور مقاومت از یک سو و از سوی دیگر در برنامه‌ریزی رژیم صهیونیستی برای آفند و پدافند در جغرافیای قبرس در صورت وقوع جنگ‌های گسترده، نقش قابل توجهی دارد. این نقش ویژه جزیره قبرس در سناریوهای جنگ‌های گسترده منطقه‌ای اهمیت مضاعفی خواهد یافت. لذا توجه به نقش ژئوپلیتیک جزیره قبرس در تقابل غرب و رژیم صهیونیستی با محور مقاومت در جریان جنگ غزه، می‌تواند اثربخشی اقدامات در تقابل با رژیم صهیونیستی را مضاعف نماید. نقش قبرس در جنگ غزه که مدلی با مقیاس کوچک از نقش آفرینی این کشور در عمق‌بخشی به رژیم صهیونیستی است، تصویر واضحی از پیامدهای روابط استراتژیک رژیم صهیونیستی و قبرس علیه محور مقاومت و همچنین نقش جزیره قبرس در سناریوهای جنگ منطقه‌ای به دست می‌دهد.

برای جمهوری اسلامی ایران و محور مقاومت، با توجه به دشمنی رژیم صهیونیستی با آن‌ها و وجود جنگ مستمر در منطقه خاکستری که پس از وقایع هفت اکتبر به وضعیت جنگ نظامی تسری یافت، توجه به این تصویر ضروری است. نقش قبرس در عمق‌بخشی استراتژیک به رژیم صهیونیستی که در چهارچوب الگوهای مشارکت رژیم صهیونیستی با قبرس، یونان، برخی کشورهای غرب آسیا و در سطحی کلان‌تر میان مشارکت رژیم صهیونیستی با آمریکا، انگلیس و ناتو ایجاد می‌شود، در افزایش تاب‌آوری، انعطاف‌پذیری و ارتقای توانمندی‌های نظامی رژیم صهیونیستی و مقابله با نفوذ منطقه‌ای ایران، امری مسلم است. با توجه به این واقعیت که هر آن‌چه رژیم صهیونیستی را تقویت نماید یا قدرت و توانمندی‌های آن را افزایش دهد، به‌مثابه تهدید امنیتی علیه محور مقاومت و جمهوری اسلامی ایران است، مشارکت راهبردی رژیم صهیونیستی با جمهوری قبرس و استفاده از جزیره قبرس به‌عنوان عمق استراتژیک‌اش، تهدیدی علیه امنیت ملی جمهوری اسلامی ایران به حساب می‌آید و دارای پیامدهای امنیتی نرم، نیمه‌سخت و سخت کوتاه‌مدت و بلندمدت است. بنابراین، با توجه به مختصات و ویژگی‌های سیاست رژیم صهیونیستی در منطقه مدیترانه شرقی که هسته اصلی آن بهره‌گیری از قبرس به‌عنوان عمق استراتژیک برای ایجاد نظم منطقه‌ای و تسری این نظم به مناطق مجاور است، باید جنبه استراتژیک تهدیدات و پیامدهای ضدامنیتی ناشی از مشارکت استراتژیک رژیم صهیونیستی با جمهوری قبرس برای محیط امنیتی جمهوری اسلامی ایران را به دقت زیر نظر داشت. روندی که اتخاذ سیاست‌ها و استراتژی‌های تحول‌یافته و منطبق با شرایط روز برای مقابله با آن‌ها از سوی نظام جمهوری اسلامی ایران و محور مقاومت ضرورت می‌بخشد.

فهرست منابع

- Akfoğlu, F., & Baş, B. (2023, 11 19). Türkiye'nin İsrail'e silah tasindisi. Retrieved from Aydınlık: <https://www.aydinlik.com.tr/koseyazisi/incirlikten-israile-silah-tasindi-434511>
- Bagherinejad, S. A., & Ghasemi, B. (2022). The Analysis of the Pattern of Resistance in the Thinking of the Islamic Revolution and Hezbollah in Lebanon Based on the Theory of Power Balance. *Security Horizons*, 15(54), 43-67. (In Persian)
- BRANDER, Y. (2022). A Strategic Friendship: Israeli Perceptions of the Israel-Cyprus Relationship. Oslo: Peace Research Institute Oslo (PRIO). Retrieved from <https://www.prio.org/publications/13020>
- Cacoyannis, S. (2023, 10 10). Defence minister highlights Cyprus bases' strategic importance amid Israel-Hamas conflict. Retrieved from Force: <https://www.forces.net/middle-east/defence-minister-highlights-cyprus-bases-strategic-importance-amid-israel-conflict>
- CNBC. (2024, 03 08). Gaza aid corridor from Cyprus could start this weekend, says EU president. Retrieved from CNBC: <https://www.cnbc.com/2024/03/08/gaza-aid-corridor-from-cyprus-could-start-this-weekend-says-eu-president.html>
- Cohen, D. (2015, 07 07). Israeli minister proposes building island off Gaza coast so Israel can disengage while maintaining edge. Retrieved from mondoweiss: <https://mondoweiss.net/2015/07/building-disengage-maintaining/>
- Curtis, M., & Kennard, M. (2023, 11 10). RAF ADMITS TO MAKING 17 MILITARY FLIGHTS TO ISRAEL SINCE GAZA BOMBING BEGAN. Retrieved from DeclassifiedUk: <https://www.declassifieduk.org/raf-admits-to-making-17-military-flights-to-israel-since-gaza-bombing-began/>
- Cyprus Property News. (2018, 10 29). Larnaca marina investors given more time. Retrieved from Cyprus Property News: <https://www.news.cyprus-property-buyers.com/2018/10/29/larnaca-marina-investors-more-time/id=00154901>
- Georgiou, G. (2011). British Bases in Cyprus and Signals Intelligence. *HELLENIC STUDIES*, 19, 121-130. Retrieved from <https://ejournals.lib.uoc.gr/hellst/article/view/488/406>
- FABIAN, E. (2022, 05 29). IDF special forces head to Cyprus to train for fight against Hezbollah. Retrieved from The Times Of Israel: <https://www.timesofisrael.com/idf-special-forces-head-to-cyprus-to-train-for-fight-against-hezbollah/>
- Felstead, P. (2024, 02 26). RAF Typhoons join CENTCOM forces for fourth joint strike against Houthi. Retrieved from ESD: <https://euro-sd.com/2024/02/major-news/36752/raf-fourth-joint-houthi-strike/>
- Forces. (2024, 04 15). RAF pilots that shot down Iranian drones are the best of the best, Sunak says. Retrieved from Forces: <https://www.forces.net/politics/sunak-commends-british-forces-who-helped-deter-iran-attack-and-prevent-potential>
- GIANNANGELI, M. (2024, 02 25). UK suspends Israeli F-35 help on UK soil until Gaza War ends. Retrieved from Express: <https://www.express.co.uk/news/uk/1870435/RAF-F-35-Israel-Gaza>
- Haaretz. (2024). <https://www.haaretz.co.il/blogs/yossimelman/2024-04-16/ty-article/0000018e-e261-d212-ab8e-e269036c0000>
- Harding, T. (2024, 01 12). Yemen strike: How the UK's operation against Houthi targets unfolded. Retrieved from TheNationalNews: <https://www.thenationalnews.com/world/2024/01/12/yemen-strike-how-the-uks-operation-against-houthi-targets-unfolded/>

- HADJICOSTIS, M. (2023, 12 20). Cyprus says a joint operation with Mossad has foiled a suspected Iranian plot to kill Israelis. Retrieved from AP: <https://apnews.com/article/cyprus-israel-iran-mossad-plot-5f390cc785900f3f6600042779d54868>
- Haritos, G. (2023). Israel and the Cyprus Question Foreign Policy, Diplomacy and. BLOOMSBURY ACADEMIC.
- KENNARD, M., & (e). (2023, 12 08). U.S. AIR FORCE AND RAF USE CYPRUS BASE NEAR GAZA FOR WAR OPERATIONS WITHOUT TELLING CYPRIOT GOVERNMENT. Retrieved from DeclassifiedUk: <https://www.declassifieduk.org/u-s-air-force-and-raf-use-cyprus-base-near-gaza-for-operations-without-telling-cypriot-government/>
- ee nnadd, M., & ff.. 2023, 11 24.. SSS FLSSS UUUT P FLGTT F KKSS PPP AAS AAA GAAA F TDDDDPATT GVVMMMNTTS.. ee iiievd from declassifieduk: <https://www.declassifieduk.org/u-s-flies-routine-spy-flights-from-uks-cyprus-base-near-gaza-for-third-party-governments/>
- ee nnadd, M. 2023, 12 01.. SSS SPSSSAV WW AAGG FALLTSSNN KKSS CYPRUS BASE NEAR GAZA—ADD SAA MATAAAA AAAL WTT SSAALL. Retrieved from DeclassifiedUk: <https://www.declassifieduk.org/u-s-spies-have-wide-range-of-facilities-on-uks-cyprus-bases-near-gaza-and-share-material-daily-with-israel/#:~:text=The%20bases%20are%20said%20to,GCHQ%2C%20Britain's%20largest%20spy%20agency.>
- Lascaris, D. (2024, 03 22). dimitrilascaris. Retrieved from Twitter: <https://twitter.com/dimitrilascaris/status/1770956278770135180>
- Lerman, .. 2023, 07 30.. aaaæ Pooottsss nnhle sss nnnnMedtteeaanTThe Tango with Turkey Has Limits. Retrieved from JISS: <https://jiss.org.il/en/lerman-israels-priorities-in-the-eastern-mediterraneanthe/>
- MEKEL, A. (2016, 2 21). A new geopolitical bloc is born: Israel, Greece and Cyprus. Retrieved from The Jerusalem Post: <https://www.jpost.com/Opinion/A-new-geopolitical-bloc-is-born-Israel-Greece-and-Cyprus-445645>
- Mendick, R., & Nicholls, D. (2023, 10 10). UK intelligence agencies spy on Hizbollah in Lebanon. Retrieved from Telegraph: <https://www.telegraph.co.uk/world-news/2023/10/10/uk-intelligence-agencies-spy-hizbollah-lebanon-north-israel/>
- Mitchell, G. (2021, 05 21). Greece and Cyprus can play a modest role in advancing Israeli-Palestinian peace. Retrieved from Middle East Institute: <https://www.mei.edu/publications/greece-and-cyprus-can-play-modest-role-advancing-israeli-palestinian-peace>
- Mizrahi, 2022.. aaaæ Policy nn tt Tnnngu ee oooæ with Geece and yypuu Te Aviv: The Institute for National Security Studies. Retrieved from https://www.inss.org.il/strategic_assessment/israels-policy-in-its-triangular-relations-with-greece-and-cyprus/
- Mod.gov.cy. (2023). Statement to the press on the occasion of the working visit to the Republic of Cyprus by the Minister of Defence of the State of Israel H.E Mr. Yoav Gallant. (2023, 05 05). Retrieved from Ministry of Defence: <https://mod.gov.cy/en/announcements/2023/05/05/working-visit-to-the-republic-of-cyprus-by-the-minister-of-defence-of-israel-h.e-mr.-yoav-gallant/>
- Solsten, E. (1993). Cyprus : a country study. Washington, D.C.: Federal Research Division, Library of Congress.

- philenews. (2023, 10 13). The first ship from Israel arrives at the port of Larnaca. Retrieved from philenews: <https://in-cyprus.philenews.com/local/the-first-ship-from-israel-arrives-at-the-port-of-larnaca/>
- PRICE , O. (2023, 10 28). UK's elite SAS on 'standby in Cyprus' to rescue British hostages held captive in Gaza by Hamas - as Israel launched a devastating overnight assault of strip. Retrieved from MailOnline: <https://www.dailymail.co.uk/news/article-12682011/UK-SAS-standby-Cyprus-rescue-British-hostages-Gaza-Hamas-Israel.html>
- Rybar, & (a). (2024, 04 19). Israeli exercises in the Mediterranean Sea. Retrieved from Rybar: https://t.me/rybar_in_english/13905
- Rybar. (2024, 04 14). Israel's Preparation for Iranian Strikes. Retrieved from Rybar: https://t.me/rybar_in_english/13801
- Scharf, A. (2023, 10 24). OSINT Shows U.S. Deploying More Arms and Troops to Israel, Cyprus and Jordan. Retrieved from HAARETZ: <https://shorter.me/VsgFj>
- Madannezhad, M. (2018). Behaviorology of Saudi Arabia in the Syrian Crisis on the Basis of the Balance of Power Theory. Security Horizons, 11(40), 155-178
- Smth, ,, & aa. 2023, 11 13.. WW fee aafe heee yypuu become hlaven af aa ma attack. Retrieved from The Guardian: <https://www.theguardian.com/world/2023/nov/13/cyprus-becomes-safe-haven-after-hamas-attack-israel-middle-east>
- Smith, H., & (b). (2024, 01 20). Cyprus faces backlash over use of British bases to bomb Houthis. Retrieved from The Guardian: <https://www.theguardian.com/world/2024/jan/20/cyprus-faces-backlash-over-use-of-british-bases-to-bomb-houthis>
- STAMOULI, N. (2023, 11 09). EU throws weight behind Cypriot plan to ship aid to Gaza. Retrieved from Politico: <https://www.politico.eu/article/cyprus-humanitarian-aid-gaza-european-union-israel-hamas-shipments/>
- Stewart, P., & Nichols, M. (2024, 03 09). Biden's port for aid to Gaza might not be ready for 60 days: Pentagon. Retrieved from Reuters: https://shorter.me/Xu_IO
- Ta , 2023, 06 14.. oo w yy puu became hle uuunchpad of aaaæ ppywae companions. Retrieved from Euractiv: <https://www.euractiv.com/section/cybersecurity/news/how-cyprus-became-the-eu-launchpad-of-israels-spyware-companies/>
- The Times Of Israel, & (i). (2022, 03 21). Israel joins 6 other countries in Cyprus to drill evacuations from conflict zones. Retrieved from The Times Of Israel: <https://www.timesofisrael.com/israel-joins-6-other-countries-in-cyprus-to-drill-evacuations-from-conflict-zones/>
- TheCradle. (2023, 10 24). Pentagon forges ahead with massive arms buildup in Israel, Jordan, Cyprus. Retrieved from The Cradle: <https://thecradle.co/articles-id/7971>
- Waltz, K. N. (1979). Theory of international politics/Kenneth N. Waltz. (New York: AddisonEsley).
- Zubova, X. (2023, 10 13). UK to send RAF aircraft and Royal Navy ships to support Israel. Retrieved from Force: <https://www.forces.net/middle-east/uk-send-aircraft-and-ships-support-israel>

